

**DEBRECENI**  
**PROTESTÁNS LAP**  
**EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.**

**SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.**

**FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.**

**Megjelenik minden szombaton.**

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:  
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.**

**Előfizetési ár félévre hét pengő.**

**Köszöntő.**

Senki se vegye dicsekedésnek azt a megállapításunkat, miszerint abban a nagy lelki-közösségben, amelyben él az ORLE-vel szerte hazában minden református egyén, vagy közület, mi, tiszántúliak, az elkötelezésnek mindig nagyobb súlyát éreztük, a megértő szeretetnek és a hathatós támogatásnak mindig több tanubizonyosságát adtuk, mint mások. Ez egészen természetes is. Hiszen a magvető itt indult el missziói útjára, a magvetés áldásos munkája itt kezdődött meg, a tanácskozáásokra eddigél itt adódott a legübb alkalom, az alkotásoknak pompás intézményei itt hirdetik az építők nevét minden időre. Ezek a jelenségek és kapcsolatok okadatulják előbbi megállapításunkat. Tiszántúl, közelebről Debrecen az ORLE várának nevezhető. A vezér itt lakik, a panaszos sóhajok ide szállnak, a megerősítés biztató és megnyugtató üzenetei innen repülnek szét. Emberi elgondolás mellett a Gondviselésnek különös útmutatása nyilvánul meg abban, hogy ez évben a magyar reformátusság Debrecenben táboroz. Egyebekben is Debrecen ősi intézményeivel, drága örökségeivel — Nagytemplom, Kollégium, Csokonai, Szabolcska emlékek — kiválóan alkalmas arra, hogy az evangélium élő hitvallói erőt és biztatást merítsenek és nyerjenek itt.

Magyar református egyháztörténetünk kimagasló dátumai igazolják, hogy nehéz és megpróbáltatásos időkben eleink hasonló összejöveteleken hányták-vetették meg dolgaikat, ezeken erősítették egymás hite által erőtelenségeiket és építették a református Siont. Régen hordozott a magyar reformátusság olyan súlyos terhet, mint ma, a bizonytalanság útvesztője régen meredett előttünk olyan félelmetesen, mint ma. Hol találhatnánk csonka hazánkban a sebek felmutatására, a gyógyulás útjának keresésére és megtalálására alkalmasabb helyet, mint éppen a tiszántúli metropolisban, a kálvinista Genfben?

Értesülésünk szerint másfélezer lelkipász-

tor és presbiter jelentette eljövételét. Ez a szám tetszik nekünk és imponál, mert ez azt igazolja, hogy lehet nekünk, magyar reformátusoknak, sós és száraz a kenyerünk, lehet megtépett és foltos a ruhánk, de amikor hitigazságainknak megvédéséről, viharverdesett házunk, féltve őrzött és szeretett egyházunk alátámasztásáról van szó: nincsen távolság, nincsen anyagi szükség, vágyódik a szomjúhozó lélek, hogy közös imádságba egybeforrva, emelkedjék, szárnyaljon, könnyörögjön Ahhoz, Aki mindenkor erős várunk volt nekünk, sokat szenvedőknek.

Lelkipásztortestvérek! Tiszántúli kerületünk híradójának erről a helyéről hívunk beneteket. Nagy szeretettel, testvéri öleléssel várunk mindannyiőtokat a nagy találkozásra. Égő sebeitek mellett hozzátok el gondolataitokat, terveiteket, főként imádságaitokat. Az egyheti együttlét bizonyára áldásos munkájának kristálytisztá, a Lélek szárnyacsapása által érintett és megszentelt forrás vizében fürösszük meg ernyedt tagjainkat, ébresszük fel a szunnyadókat, erősítsük a kishitűséget, vessünk alapot egy jobb s biztatóbb jövő számára.

Presbitertestvérek! Istennek különös kegyelméből különös és a legszebb joggyakorlás adatott néktek. Elhivattatok és a kormány rúdjaához állíttattatok, hogy vezessetek és öröködjétek, de ugyanakkor kötelességtekké tétett az is, hogy földiekre és lelkiekre egyaránt vigyázzatok. Aggódó szívvel látjátok bizonyára, hogy most a vihar nagyobb, mint valaha, a hullámok erősebben verdesik apáitok drága örökségét, mint bármikor is, szívszorongva halljátok, mint sir, mint jajgat mindnyájunk édesanyja, református anyaszentegyházunk. Ezt az édesanyát gyógyítani jöttök most hozzánk. Tisztesség adassék néktek, hogy közelben és távolban meghallottátok és megértettétek a hívó szót. Istennek gazdag áldása kísérjen utatokban, áldó szeretete nyugodjék vállalkozástokon és mindennemű forgolódástokon.

Az apostolok köszöntésével köszöntjük Debrecenben táborozó református véreinket!

**Szász Imre.**

## ISKOLA

### Lelkészképzési problémák.

Kezemhez jutott az Erdélyi Református Theologiai Fakultás e. i. Értesítője. Átnéztem azt és meglepett az a nagy különbség, ami a mi — közelebről debreceni — lelkészképzésünk és a kolozsvári lelkészképzés között van. Különösen nagy a különbség gyakorlati téren. Éppen azért, mert gyakorlati téren szorul a legsürgősebb revízióra lelkészképzésünk, szükségesnek tartom, hogy egészen tárgyilagosan ismertessem azokat a gyakorlati jelentőségű intézkedéseket a kolozsvári theológiának, amelyek nálunk nincsenek meg. Előre kijelentem, hogy a kritikai összehasonlításra nem érzem magam sem hivatottnak, sem feljogosítottak. Előrebocsátom azt is, hogy nem hiszem azt, hogy mindazokat az intézkedéseket, amelyeket, mint nálunk meg nem levőket fei fogok sorolni, nálunk mind meg kellene és meg lehetne valósítani. Én csak tényeket sorolok fel, problémákat vetek fel az erdélyi lelkészképzés alapján azért, hogy mindenkinek legyen alkalma foglalkozni ezekkel a nagyon is fontos kérdésekkel és önálló véleményt alkotni róluk.

Legelső, ami szemembeötlött az, hogy a kolozsvári theológián az új hallgatók az évnyitó ünnepélyen nyilvános fogadalmat tesznek, hogy lelkiismeretes tanulmányozással, az Isten igéjével és az imádsággal való naponkénti táplálkozással készülnek az Úristen szolgálatára. Ezzel szemben eszembe jut, hogy milyen árvák voltunk mi, amikor bekerültünk a kollégiumba. Néma, rideg falakat találtunk, nem volt, aki összegyűjtson, a hivatásunkkal járó felelősségre figyelmeztessen s istenszerinti életre buzdítson bennünket. Az évnyitó ünnepélyen is szét-szórva, félénken ténferegünk. Ugyancsak ünnepélyes formák között bocsátják ki Kolozsváron a IV. éves abszolváltnak hallgatókat. Ez ugyan nálunk is megvan a kápláni vizsgán, de hányan végeznek gyülekezeti munkát évekig a kápláni vizsga előtt. Ezen különben változtat az új egyházi törvényünk, amely a II. tc. 2. §-ában kimondja, hogy minden lelkeszi szolgálatra lépő egyháztagnak szolgálatbalépése előtt esküt tesz a Jézus Krisztus állhatatos szolgálatára.

Az eredményes lelkészképzés szempontjából nagyon nagyjelentőségű az, hogy a tanári kar tagjai önmaguk között is és az egész hallgatósággal egy lelki közösséget alkotnak. Csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatok a tanári karnak arról az áldott törekvéséről, hogy a tanításban nem egymás mellett, hanem együtt akartak haladni. Hogy ez meg is történt, garancia rá az a tény, hogy a professzorok minden pénteken önmaguk között közös bibliaóra gyűltek össze.

A zord időket élő erdélyi magyar református egyházból a megújulás, a lelki tavasz

üde levegője csap felénk, amikor azt olvassuk, hogy minden szombatn este précesen és minden szerdán este nyolcas csoportban bibliaórán gyűlt össze az egész tanári kar és az egész ifjúság. Minden précest felváltva egy-egy professzor tartott és minden bibliaórát csoportonként egy-egy professzor vezetett. Ezeknek a hatására, jelentőségére és eredményére nem találok jellemzőbb szavakat, mint amelyeket az Értesítő használ: „Az Isten atyai tekintete előtt való csöndnek és békességnek áldott órái voltak ezek az órák. Felejthetetlenek minden komoly theologusra nézve, legyen az professzor, vagy hallgató.” Magam csak annyit teszek hozzá: így lehet igazi lelkészeket nevelni!

Az előbb elmondottak után nem lep meg bennünket az a magas törekvés sem, hogy a kolozsvári professzorok fokozott mértékben igyekeznek kiépíteni a személyes pasztorációt az ifjúsággal szemben. Pedig Kolozsváron is sok a theologus (139).

A jelenlegi theologiai szabályzat Kolozsváron még csak négy éves, de már a következő évre tervbe van véve, mint elodázhatatlan feladat a tantervrevízió, mert az ifjúság kötelező óraszámra oly magas, hogy komoly munkát a kedvenc tárgyakban nem tudnak miatta kifejteni.

Ezt azért hozom fel, mert ugyanez a panasz már az én időmben és régen fennállt s tudtommal eredményesen még ma sincs elintézve. — Már mi is memorandummal zörgettünk az illetékesek ajtaján, mégsem tudtunk eredményt elérni. Sőt abban az időben lett kötelezővé téve a két elméleti mellett az összes gyakorlati szemináriumok felvétele. Nem is folyt ott akkor komoly munka egy-két kivételtől eltekintve. Ezzel szemben Kolozsváron kettőnél több szemináriumot nem is lehet egy hallgatónak felvenni. De nehogy félre méltóztassanak érteni, nem azért, mintha nem a szemináriumi rendszerre törekedne a tanári kar, sőt egészen át szeretnék a lelkészképzést dolgozni szemináriumi rendszerűvé, de belátják azt, hogy addig is, míg ez keresztülvihető lesz, jobb, ha egy vagy két helyen dolgozik a hallgató komolyan, mint mindenütt — eredmény nélkül.

Nem hallgathatm el azt sem, hogy Kolozsváron, ha nem intézményesen is, de minél több alkalommal igyekezett a tanári kar foglalkoztatni a hallgatóságot a szociális kérdésekkel. Akadémiai estélyeken, theologus konferencián, tanulmányi és nevelési értekezleten a professzorok és hallgatók együtt tárgyalták meg az égető szociális kérdéseket s ennek a következménye lehet az igazgatói beszámolóban az a rész, amely örömmel említi, hogy a szociális kérdések terén sokan olyan haladást tettek, amely nagyon sok ú. n. szociológusnak tisztességére válnék. De nemcsak elméleti, hanem gyakorlati téren, akkor is foglalkoztak szociális munkával. Ilyen címen több, mint 40,000 lejt hoztak össze és osztottak szét segélyképen. Hogy mit jelent

egyház  
szociál  
irányít  
házunk  
tudja  
egészsé  
déseke  
kell a j  
a felad  
gyakor

Az  
térén  
Atisz  
az ifja  
Ez az  
követk  
szórvá  
inasm  
pontjára  
kenys

D  
tőség  
és ért  
hallga  
mot t  
szerin  
szüni  
amely  
végezn  
alatt.  
ezt új  
theolo  
munka  
banfog  
gyülel  
theolo  
tekber  
összei  
készít  
napló  
igazol  
kell n  
foglal  
nyozá  
a tan  
20 1/4  
jobb  
arról  
tük n  
nyát,  
tani,  
prakt  
méltó

E  
hogy  
olyan  
theol  
denki  
amell  
mást  
ténik  
ilyen  
nyom

egyházunknak a szociális kérdést meglátni és szociális munkában résztvenni, sőt azt egyenesen irányítani, azt mondanom sem kell. Hiszen egyházunk jövője azzal áll, vagy esik, hogy mennyire tudja és akarja meglátni és megoldani a maga egészséges krisztusi felfogásával a szociális kérdéseket. Azért már most mint theologusokat kell a jövőbeli lelkészgenerációt megnyerni ennek a feladatnak s felkészíteni úgy elméleti, mint gyakorlati téren erre a talán döntő küzdelemre.

Azt is meg kell említenem, hogy gyakorlati téren nagyobb tevékenységet látok Erdélyben. A tisztán theologusokból álló egyesületen kívül az ifjak ker. ifjúsági egyesületben is működnek. Ez az egyesület a maga áldásos működését a következő területeken végzi: szociálismunka, szórványgondozás, regáti misszió, külmisszió és inasmisszió. A gyakorlati lelkészképzés szempontjából nagy jelentősége van ennek a tevékenységnek.

De mindeneket túlhaladja gyakorlati jelentőségben a kolozsvári theológiának az a bölcs és értékben felmérhetetlen intézkedése, hogy hallgatói elé a vakációra nyári munkaprogramot tűz ki. Az idevonatkozó szabályzatot szó szerint közlöm: „Minden theologus ifjú a nyári szünidők alatt abban az egyházközségben, amelyben tartózkodik, köteles valami munkát végezni a lelkész kívánságára és felügyelete alatt.“ Az 1927—28. évi theologus konferencia ezt úgy egészítette ki, hogy köteles minden theologus nyáron gyülekezeti és tudományos munkát végezni. Gyülekezeti munkájuk magában foglalja a szórványgondozást, szomszédgyülekezet támogatását (ha ott nincs vakációzó theologus), iratterjesztést, nagyobb gyülekezetekben külterületek református híveinek pontos összeírását és lelkigondozását, családkönyvek készítését. Mindezen munkáról pontos munkanapló készítendő, amelyet az illető lelképásztor igazol és amelyet év elején a professzornak be kell mutatni. A tudományos munka magában foglalja a kijelölt theologiai művek áttanulmányozását és főleg bibliatanulmányozást. Erről a tanulmányozásról mindenki köteles legalább 20 1/4 íves írásbeli dolgozatot benyújtani. A legjobb munkákat a kar jutalmazza.“ Nem akarok arról beszélni, hogy milyen keservesen nélkülöztük mi ennek a gyakorlati kiképzésnek a hiányát, mikor kikerültünk, de annyit merek állítani, hogy a kolozsvári theol. fakultásnak ez a praktikus és bölcs intézkedése mint követésre méltó példa világol előttünk.

Ez alkalommal még arra akarok rámutatni, hogy milyen nagyfontosságú dolog az, hogy egy olyan intézet életébe és működésébe, mint egy theologia, mindenki beleláthasson. Hogy mindenki tudhassa és láthassa azt a módszert, amellyel az új lelképásztorokat nevelik és tudományt vehessen minden változásról, ami ott történik. Azért fontosnak tartanám nálunk is ilyen értesítő (vagy nevezzük bárminek) kiadványát a nagy nyilvánosság számára. —

Enélkül nem lehet hozzászólni a kérdéshez, már pedig bizonyára sokan vannak, akik csak azért hallgatnak, mert egyáltalán nem ismerik az állapotokat. Pedig ilyen nagyfontosságú kérdés csak úgy oldható meg sikeresen, ha minél több komoly és értékös hozzászólás hangzik el. Merem állítani, hogy ennek a legnagyobb akadálya az, hogy legtöbb lelképásztorunk egyáltalán nem ismeri, mert nem is ismerheti, lelkészképzésünket. Én magam sem tudom, hogy az utóbbi években nem történt-e változás. Éppen azért azzal a fenntartással közlöm a debreceni theológiáról mondottakat, hogy csak abban az esetben vállalom a felelősséget, ha az említett állapotok ma is fennállanak.<sup>1</sup>

Befejezésül még egyszer hangoztatom, hogy ez a cikk nem akar más lenni, mint problémának tárgyilagos felvetése. Ezzel korántsem mondtunk el mindent, ami lelkészképzési problémának mondható. Az egész lelkészi közvéleménynek kell megszólalni ahhoz, hogy ezt a végtelenül nagy erkölcsi felelősséggel és fontossággal bíró kérdést sikeresen megoldhassa református anyaszentegyházunk.

Tuzsér.

Kiss Gyula.

## KÜLFÖLD

### Milyen egyháztagokra nincs szükség — és milyenekre van szükség?

Erre a kérdésre így felel egy római katolikus francia egyházi lap:

„Van *remete* egyháztag, aki egyedül húzódik meg a templom valamelyik sarkában és akit az egyházi összejöveteleken sohasem lehet látni.

Van *szalmatüzes* egyháztag, aki szent buzgalomtól megragadtatva — mintha csak elektromos huzal volna a karjában és a lábában — mindent akarna végezni és olykor mindent föl akarna fordítani az egyházi munkaágak terén. Aztán egyszerre csak kifárad — és többet nem látni.

Van *időszakos rövidlátásban* szenvedő egyháztag, aki nem ismeri meg a papjait, amikor azok valami szolgálatot kérnek tőle.

Van *műkedvelő* egyháztag, aki eljön a misére, amikor éppen kedve kerekedik, például, ha szép zenét akar hallgatni, vagyha, mint jó férj, elkíséri a feleségét, de mert méltóságán alulinak tartja misekönyvet hozni magával, csak ásitozik és alszik ott.

Van *elegáns* egyháztag, aki, hogy a nadrágja szép vasalásában kárt ne tegyen, egyenlő

<sup>1</sup> Az egyetemi Évkönyv és Almanack és a lelkészképző-intézet működéséről szóló jelentés (az utóbbi az egyházkerületi jegyzőkönyvben) évről-évre megjelenik. Kétségtelen azonban, hogy egyik sem ad oly részletes betekintést, mint a kolozsvári Értesítő.

Szerk.

lábbon óhajt tárgyalni Istennel és a világ minden kincséért sem ereszkednék térdre.

Van *méltatlankodó* egyházttag, aki szerint mindenik egyházi munkaág rosszul van szervezve, de aki minden reformvágya ellenére sem vesz részt egyikben sem.

Van *kiábrándult* egyházttag, aki szerint most minden rosszul megy, amíg azelőtt... Tehát üti a legyet a lábaszárán, várva, hogy majd valamikor jobban fog menni.

Van *hívő* egyházttag... jaj, de olyan hívő, aki semmivel sem bizonyítja meg hitét!

Van olyan egyházttag, akinek *soha sincs ideje*, amikor egyházáról van szó. Mozira, vacsorára, persze, mindig van.

Van olyan egyházttag, aki „*soha hírét sem hallotta*” semmiféle egyházi ügynek és mozgalomnak, mégha azt templomban és templomon kívül a legnyilvánvalóbb módon meghirdetik is.

Van olyan egyházttag, aki szerint „*az ő gyerekei már éppen eleget tudnak vallásból*” és nem kívánja tovább folytatni a vallási tanítatásukat, — csak akkor kap majd a fejéhez, amikor később a rossz útra térnek.

Van olyan egyházttag, aki békességesen *horkol* a tűz mellett, vagy az ágyában, amíg mások ugyanabban az órában szegényeket látogatnak, családokat gondoznak, iratokat terjesztenek.

Van *szórakozott* egyházttag, aki sohasem tudja, mikor van a mise, a körmenet, a szentsegímádás.

Van *felháborodott* egyházttag, aki kényelmes karszékeiben illatos cigarettafüstöt eregetve háborog a mai „szégyenletes erkölcsi romlás” fölött, de valójában sejtelve sincs arról, mi csoda támadást folytatnak az egyház ellenségei a család ellen és a polgár szent jogai ellen.

Van *tiszteletbeli* egyházttag, aki egyáltalán nem törődik az egésszel, — akinek a számára egyszerűen nem létezik az egyháza. Ez a legboldogabb halandó.

Van egyházttag... de nem folytatom, mert sohasem érek végére.

\*

Kedves egyházttag testvérem és barátom, te bizonyosan egyik családba sem tartozol ezek közül, szerencsére. Légy hát akkor tevékeny, harcoss egyházttag, aki mindig kész megvédeni a család és az egyének szent jogait.

Tehát ne maradj elszigetelve a magad életzugában, hanem csatlakozzál az egyház harcossainak seregéhez, hogy sűrű hadirendbe zárkóztan, erélyesen ellene tudjunk állani a szennyes hullámnak, vagy a vörös hullámnak. — Legyünk rendületlenek, önérzetesek, erélyesek, hívek és főképpen keresztyének: így tegyünk tanubizonyosságot a világ előtt Krisztusról, a mi Urunkról, — nemcsak a hitünk világosságával, hanem az egyházi életünk testvériségével is.“

\*

Ebből az érdekes kis közleményből is nyilvánvaló, amit különben egyebekből is régen

lát az, aki nem vak: hogy az evangéliumi gyülekezeti és pásztori eszmény, bizonyos érthető és természetes módosításokkal a mai római katholicizmusba is utat talált és a katholicizmus ma Franciaországban is, egyebütt is ezért és nem másért erős. Viszont a magyar református „fényes” gyülekezetek, csekély kivétellel, azért olyan szomorúan gyöngék, mert ettől az eszménytől zárkóznak el még ma is jóformán légmentesen. Ha ez még soká tart, nemsokára sokkal súlyosabban meg fognak verni bennünket a saját fegyvereinkkel, mint a XVII. században. És ez sokkal megérdemeltebb vereség lesz amannál.

R. I.

## EBBŐL A VILÁGBÓL

### Segíts magadon!

Nem én találtam ki (de szintén érzem!), hogy a mai világban különösen nehéz a megélhetés. Egészen bizonyos ugyan, hogy a *régi, jó világban* élőknek is éppen olyan nehéz volt a megélhetés, mint most nekünk, mégis hajlandók vagyunk ezt a mi időszakunkat nehéznek, elviselhetlenné mondani, mert, hiszen, mi ezt érezzük.

Ha valami vigasztalhat bennünket, az nem más, hanem az a keserű valóság, hogy nemcsak a *belső emberek* (pap, tanító, rektor), hanem a hívek milliói is éppen úgy szenvednek, kínlódnak, gyötrődnek, mint mi.

Ez a *közös-ködés* teszi éppen a belső emberek kötelességévé, hogy valami csodás arkánusmot fundáljunk ki, amely *mindenkit* egyformán meggyógyít. Már t. i. a zsebeket. Mert akár milyen szemszögből vizsgáljuk is az ügyet: üres kamrának, konyhának bolond a gazdaszszonya! Ahol nincs semmi, — a jó Isten sem vehet el semmit. Holott igényeink fokozódtak, a jövedelem? — visszafejlődött. A 36 pengős búza 12 pengő, de a 2—4—6 gyereket azért csak el kell látnunk; enni, ruha, iskola: óriási gond...

Miután a föld nem szaporodott, sőt termőereje félig ki is merült, a lélekpénz sem folyik be úgy, amint valaha, mellékjövedelem is csak a holdban van: ki kell találni, mi lehet a helyzet javításának a kulcsa.

Röviden megmondom: *a méhészet!*...

A D. P. L. terjedelme nem engedi meg, hogy teljes részletességgel letárgyaljam a méhészkedés fogásait, hanem bejelentem, hogy kérésre akár a cikkíró, akár az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.) szívesen szolgál a kezdéshez, folytatáshoz, fejlesztéshez szaktanáccsal. Természetesen barátságából.

Itt a méhészkedés szépségeiről, jövedelmezőségéről szólok.

Micsoda példát adnak gyermeknek, felnőttnek! Milyen ideális az ő állami (családi) életük?!

Micsoda alkalmas hely a méhes az elmélkedésre, tanulásra! Hogy a méh szúr?... Uram, Teremtőm! az embernek nincs olyan hegyes dárdája, mint a méhecskének, mégis azzal a lapos, puha nyelvvel milyen élesen tud szúrni?!... És ha megszúr: majd lelehad. Később meg sem dagad. (Hasznáért el lehet túrni!...)

Egy 60—100 kaptáros méhészet, megfelelő hozzáértés, időjárás és méhlegelő mellett, megad évi 15—30 métermázsa mézet. Esetleg kevesebbet, de lehet, többet is. Számítsa ki az olvasó, hogy saját vidékén mennyit ér ez a mézhozam. Holott nem kell külön szántani-vetni érte! Ha egy kispáróchus pap, vagy sovány fizetésű tanító a méhészkedéséből évi pár száz (lehet, pár ezer!) pengőt tud sikeríteni: két kézzel adhat érte hálát a Teremtőnek! (Világos, hogy a: *lassan járj, — tovább érsz* elv itt is szem előtt tartandó!) És micsoda lelki felfrissülés a méhecskével babrálni?!...

Bővebbet (kérésre) máskor.

Horváth E. János.

## MEGBESZÉLÉS

### Új énekeskönyv.

A cím elolvasása után ne gondoljon senki arra, hogy talán olyan valaki írja ezeket a sorokat, aki nincs megelégedve a Zsinat által kötelező használatra megállapított Új énekeskönyvvel, amely annyira új, hogy magán viseli az új könyvek modern bélyegét: t. i. hiába keressük, nincs meg benne a kiadás, illetve nyomtatás évszáma sem; sőt, nagy lelki gyönyörűséggel olvassa és éneklí a szebbnél-szebb új énekeket!

Sokkal inkább azt szeretném, ha ebből az új énekeskönyvből, az alábbi gyakorlati megfigyelés alapján megjelenne egy új kiadás, amely talán éppen a „Kis Zsoltár” címet viselné magán.

\*

Önző, élethajhászó, gazdasági és erkölcsi bukások közt bukácsoló életünkből, amelyben olyan kevés az Istennel, önmagával és felebarátaival megbékélt emberi lélek Isten akaratában bízó nyugodtsága: szeretünk elmenekülni a letűnt korok világához, hogy azoknak meglátásából következtessünk a mi nyomorúságunk okaira és keressük a minket meggyógyító orvosságot.

Elábrándozunk, máskor meg Lélektől átütöztetett prédikációkban dörgünk a régi századok zsoltáros ajkú, imádságos szívű magyarjairól, akikben még volt egyháziasság, vallásosság és áldozatkészség; megállapítjuk, hogy azért vagyunk ilyenek, mert ezek hiányoznak belőlünk, de azt már legtöbbször elfelejtjük megkérdezni, miért voltak a régiek olyanok!

Honnan van az, hogy sok helyen a ma élő

öregesek több éneket tudnak, mint az ifjú tiszteletes úr és a nagyszerűen orgonáló énekvezér úr együttvéve?

Miért van az, hogy a mai református gyermek, amikor elhagyja az iskolát, nem tud többet, sőt, jó ha annyit, amennyit a konventi énektanterv megtanításra előír?!?

Mennyivel más, mennyivel imádságosabb, vallásosabb, egyháziassabb és áldozatkészebb lélekkel fejlődne ki az a gyermeki lélek, amelyik az iskolában még keresi és sóvárogja az igazi, belső szépségeket, ha megragadná és megtalálná az Istent dicsérő ének és megtanítaná arra, hogy apró kis életörömök mellett mégis csak az a legnagyobb öröm, amikor szívem mélyéről zendülő zsoltáros énekkel dicséri én lelkem az Urat!

Hogy miért nincs ez így? Az okot nem keresem a magasságokban, sem a mélységekben, hanem az ergem körülvevő gyakorlati életben. Mint hitcképző segédlelkész 12, azaz tizenkettő pusztai elemi iskolában tartok vallásórát nagyjából szegény béresgyermeknek.

A gyermekekkel együtt nagyon szeretünk, azaz szeretnénk énekelni, de amikor azt mondom, hogy hozzátok fel a Zsoltárokat, bizony alig van egy pár, aki azzal dicsekedhetik, hogy van énekeskönyvük odahaza!

Nem mondhatom azt, hogy vétesetek édesapátokkal, mert annál a bérescsaládnál, ahol hat-nyolc gyermekszáj vár a mindennapi kenyérdarabra 2.70 P—2.90 P nem jut a lelki éhséget és szomjúságot oltó énekeskönyvre!

Ez az egyszerű, de nagyon komoly ok, azt hiszem sok falusi és tanyai elemi iskola, sok száz és ezer szegény gyermekénél megvan; akikből pedig, mindegyikből lehetne zsoltáros szívű református magyar ember!

A hiányt és a szűkséget lehet pótolni, de a felelősség kényszere alatt kell is pótolni!

Azt hiszem, nem ütköznék semmi különösebb akadályba, hogy az egyházkerület, vagy az arra illetékes fórum, kiadjon a mostani énekeskönyv alapján egy „Kis Zsoltárt” az elemi iskolák használatára.

Benne volnának ebben (esetleg a dallamok nélkül) a legismertebb énekek, az elemi iskolában tanult rövid imádságok és én még beletenném az arany ABC-ét is, amit Ladányi Lajos ajaki kántortanító kis könyvében olvastam.

Így ezekből összeállítva megkapnánk azt a kisebb terjedelmű és minden elemi iskolában használható énekeskönyvet, amelyet hiszem, hogy meg tudna venni talán 1 pengőért vagy 1.50 P-ért, vagy még olcsóbbért a legszegényebb szülő is.

Milyen szép volna, ha az a tiszántúli református egyházkerület, amely Isten iránti hálával, szíve melegségével és törhetetlen ragaszkodásával fogja ünnepelni nagy püspökének húszéves jubileumát, átérezné és teljesítené ezt a vágyat, hogy így is lerőjja Isten iránti háláját

és kiadná — talán éppen a húszéves jubileum emlékéül — a „Kis Zsoltár“-t, amelyet boldogan vinne iskolába és templomba, mint az ő zsoltárját sok ezer református gyermek s amelyen felnőhetne talán egy zsoltárosabb ajkú, imádságosabb szívű új nemzedék, akik éppen azért, mert jobban tudnák dicsérni az Istent, jobban szeretnék majd ezt az elárvult magyar református Siont!

Szundy Béla,  
s. lelkész.

## KÜLÖNFÉLÉK

**Rothermere lord távirata Baltazár Dezső püspökhöz.** A magyar igazság bátor hirdetője, lord Rothermere táviratban melegen üdvözölte a húszéves püspökségét jubiláló dr. Baltazár Dezsőt és szerencsekívánatait fejezte ki legmagasabb kitüntetése alkalmából.

**A debreceni református egyház presbiteriuma** és a tíz egyházzrész egyháztanácsosainak küldöttsége augusztus 15-én délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében díszközgyűlést tartottak. Ezen a díszközgyűlésen üdvözölte a debreceni egyház dr. Baltazár Dezsőt, húszéves püspöki jubileuma alkalmával. A tanács-termet zsúfolásig töltötte meg az ünneplő közönség. Baja Mihály h. lelkészelnök megnyitóját u'án id. dr. Erdős József ny. egyetemi tanár vezetésével küldöttség ment a Püspökért, akit felállva, lelkes tapsal fogadtak. Baja Mihály szép beszédére a püspök válaszolt. Ezután dr. Papp Károly egyetemi tanár, presbiter, h. világi elnök javaslatára kimondták, hogy az elhangzott beszédeket jegyzőkönyvben örökíték meg. Majd dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző előterjesztette azt a határozati javaslatot, amely a debreceni egyházközség változatlan bizalmáról biztosította a püspököt.

**Az Országos Református Lelkészegyesület és Presbiteri Szövetség** gyűléseire eddig több, mint 1400 résztvevő jelentkezett. A jelentkezések még most vannak folyamatban.

**Az erdélyi reformátusok VIII. nagyhatókat Nagyváradon** fogják tartani október 1—4-ig.

**Új evangélikus diakonisszaház Békéscsabán.** Öszre készül el Békéscsabán az új diakonisszaház s az ezzel kapcsolatos árvaház, amelynek az ünnepélyes felavatása október 4-én lesz, diakonissza-konferenciával egybekötve.

**A sarkadi református egyházközség** augusztus hó 9-én szótöbbséggel vitéz Leel-Össy Árpád berekböszörményi lelkészt választotta meg lelképásztorává. Isten áldását kívánjuk a megválasztott lelkész munkájára és gyülekezetére.

**Református gimnázium Székesfehérváron.** A mezőföldi egyházmegye közgyűlésén Szabó Kálmán indítványt tett, amely szerint Székes-

fehérváron a szomszédos egyházmegyékkel karöltve református gimnázium állítandó fel.

**Harang- és templomszentelés Beregszászon.** A beregszászi reformátusoknak szomorúan emlékeztetes az 1918. év, amikor a torony rézfedő-lemezének háborús célokra történt leszedése közben a templom kigyuladt és teljes egészében a tűz martaléka lett. Az egyház, nagy megpróbáltatásai dacára is, újjáépíttette a templomot és a toronyba két művészi kivitelű harangot készíttetett. A templomot és a harangokat lélekemelő ünnep keretében most szentelte fel Bertók Béla, a kárpátaljai egyházkerület püspöke.

**Az elszakított délvidéki reformátusok zsinata** a törvénykészítés munkáját befejezte. Az új törvény szerint négy egyházmegyét szerveztek, három egyházmegye magyar, egy egyházmegye pedig németajkú egyházközségekből áll. A zsinaton a püspökség kérdése nagy vitát vont maga után, végre is az egyház kormányzására hivatott lelkész, aki eddig főesperesi címet viselt, püspök elnevezést nyert. Az adózás kérdését úgy oldották meg, hogy minden református egyháztagnak köteles 10 dinár fejadót és állami adójának 1%-át fizetni.

**A nagyvárad—réti paróchiális kör** új lelkészi állásra meghívott dr. Szabó Lajost augusztus 2-án iktatta be hivatalába Vadai Béla bihari esperes a réti imaházban. Az istentisztelet végeztével az imaházban tartott presbiteri gyűlésen üdvözölte a presbiterium az új lelkipásztort.

**A pápai főiskola hősihalottainak emlékművét** már elhelyezték a főiskola első emeleti falába, melyet a jubileum alkalmával ünnepélyesen fognak leleplezni. A bronz emlékmű nagyon szép alkotás s gyönyörűen díszíti az iskola első emeleti falát a lépcsőfeljárattal szemben. A bronz reliefet körülmenő márványkereten egy főiskolai tanár, négy theologus s 18 gimnáziumi tanuló neve van bevésve, mint akik a világháborúban haltak hősi halált.

**Hajnal** címen külmisziói lapot indított a felvidéken Nehézy Károly református lelkész. A lap ezidőszereint 400 példányban jelenik meg.

**Beiratkozási hirdetés.** A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem mind a négy (református hittudományi, jog- és államtudományi, orvostudományi és bölcsészettudományi) karán a rendes beiratkozás az 1931—32. tanév I. félévére 1931 szeptember hó 1-én kezdődik és bezárólag 15-ig tart. Aki elsőízben iratkozik be erre az egyetemre, valamint aki katonai szolgálat kivételével, bármely más okból megszakította ezen az egyetemen tanulmányait, a felvételért az 1 P 60 filléres okmánybélyeggel ellátott folyamodványt 1931 augusztus hó 1. és 31-ike közt, annak a karnak a dékánjához nyujtsa be, amely karra beiratkozni kíván. A felvételi engedély az egész tanulmányi időre érvényes, azonban csak arra a tudomány-karra vonatkozik, melyre a folyamodó felvételét kérte. A felvétel iránti folyamodványt a következő eredeti okiratokkal kell felszerelni: a) születési bizonyítvány; b) középiskolai érettségi bizonyítvány; más hazai főiskoláról beiratkozni kívánó részéről távozási bizonyítvány; c) erkölcsi bizonyítvány a folyamodó

nemzethűségéről és erkölcsi megbízhatóságáról ; d) ha a folyamodó hadiárva, ennek közhatósági igazolása ; e) ha a folyamodó atyja harctéri szolgálatot teljesített, a Károly-csapatkereszt elnyerésének igazolása ; f) közhatósági bizonyítvány folyamodó szüleinek foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről és arról, hogy a szülők mióta laknak jelenlegi lakóhelyükön és hol laktak azelőtt ; amennyiben több helyen laktak, mi volt a foglalkozásuk régebbi lakóhelyükön? *Eredeti okiratok nélkül beadott kérvényt nem veszünk figyelembe.* Annak, aki hazai középiskolából közvetlenül óhajt beiratkozni, az erkölcsi bizonyítványt annak a középiskolának igazgatója állítja ki, amelynek kötelékébe a folyamodó tartozott. Aki azonban nem közvetlenül az érettségi vizsga letétele után iratkozik be, az állandó lakóhelye közigazgatási hatósága (községi elöljáróság, városokban rendőrkapitányág) által kiállított legújabb keletű erkölcsi bizonyítványt tartozik csatolni. Egyik hazai főiskoláról a másikra átlépőnek erkölcsi bizonyítványul a főiskola által kiadott távozási bizonyítvány szolgál. Annak, aki egyetemi tanulmányait csupán egy félévre szakította meg, vagy egy félévig tanult más hazai egyetemen, újból folyamodni nem szükséges, csupán az első esetben a közigazgatási hatóságtól kiállított erkölcsi bizonyítványt, az utóbbi esetben a távozási bizonyítványt kell bemutatni. A m. kir. honvédség tényleges állományú tisztjei a m. kir. honvédelmi miniszter írásbeli engedélyével kérhetnek felvételi engedélyt és csak az a) és b) pontok alatt említett okiratokat tartoznak bemutatni. A jog- és államtudományi karon előadott államszámviteltanra rendkívüli hallgatóként való felvétel tekintetében létszámkorlátozás nincs. *Utólagos beiratkozásra* engedélyt szeptember hó 16-tól 20-ig az illetékes kari dékán, szeptember hó 21-től 30-ig bezárólag az egyetem Rectora adhat. Ilyen engedélyt azonban csak az nyerhet, aki igazolt betegség miatt nem tud a rendes beiratkozási idő alatt beiratkozni, vagy valamely más főiskolán azért nem volt felvehető, mert ott a létszám betelt. Az utóbbi körülményt a dékáni záradékkal ellátott eredeti kérvény, vagy a dékán bizonyítványának becsatolásával kell igazolni s a kérvényt a felvétel megtagadását kimondó határozat keltétől számított 3 nap alatt kell beadni. Az utólagos beiratkozás engedélyezése iránti kérvényt az engedély adására jogosult dékánnál, illetőleg a Rectornál kell benyújtani. Utólagos beiratkozásnak szeptember hó 30-án túl rectori engedéllyel sincs helye. Félév elején az indexnek a tanárral aláíratásáért csak az orvostudományi karon kell jelentkezni. Az előadások az I. félévben szeptember hó 16-án kezdődnek. Az egyetemi hallgatók részére Debrecenben a következő *diákjóléti intézmények* állnak rendelkezésre : a) a Tisza István-internátus (nagyerdei Vilmos császár körút) ; b) az egyetemi leánykollégium (Magoss György tér 18.) ; c) a Mensa Academica (Magoss György tér 18.) ; d) a református kollégiumi internátus és konviktus (Kálvin tér 16.) ; e) a Szent László-kollégium (Simonyi út 36/b.) ; f) az Országos Bírói és Ügyészi Ügyesület internátusa (Ferenc József út 22—24.) ; g) a MANSz Leányotthon (Széchenyi ucca 1.). A diákjóléti intézményeknél engedélyezhető kedvezményért az intézmény igazgatóságához kell folyamodni. Az egyetemi Diákjóléti Iroda a szegénysorsú és jövelemetelű hallgatók erkölcsi és anyagi támogatásával intézményesen foglalkozik s őket bármely tekintetben tájékoztatja. A *tandíj* egy félévre 102 pengő. A beiratkozásnál fizetendő díjak felől az egyetemi hirdetőtáblákon ki-függesztendő hirdetés szolgál irányadóul. Tandíjmentesség és tandíjkezdvezmény iránt a folyamodványt az illetékes karhoz címezve 1931. évi szeptember hó 7-ig kell benyújtani a kar dékáni hivatalába. Aki tandíjmentességért folyamodik, a dékáni hivatalban kapott igazolvánnyal a rendes beiratkozási időben köteles a quaestori hivatalban magát előjegyeztetni s a mentesség tárgyában hozott kari határozatnak a hirdetőtáblán való közzétételétől számított 8 nap alatt iratkozhatik be. Debrecen, 1931 június hó 10. *Dr. Szentpéteri Kun Béla* s. k., e. i. Rector.

**Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület nyomdavállalatának mérlege 1930 december 31-én.**

*Vagyon :*

Készpénz . . . . .	6,742.44 P
Adósok . . . . .	483,874.04 P
Városi nagykölsön annuitás . . . . .	45,059.— P
Anyag- és árukészlet . . . . .	562,278.45 P
Felszerelés és berendezés . . . . .	441,033.92 P
„Méliusz” tartozása . . . . .	155,803.44 P
Ingatlan . . . . .	163,107.59 P
Értékpapir . . . . .	80.— P
Bizományi áruszámlák . . . . .	91,007.72 P
Összesen : . . . . .	1.948.986.60 P

*Teher :*

Debrecen sz. kir. város tőke-számla . . . . .	106,150.98 P
Egyházkerület tőkeszámla . . . . .	106,150.98 P
Tartalék-alap . . . . .	226,553.48 P
Nyugdíjtartalék-alap . . . . .	40,950.— P
Hitelezők . . . . .	114,426.64 P
Felújítási és behajthatatlansági tartalék . . . . .	174,654.41 P
Debrecen sz. kir. város számla . . . . .	863,712.45 P
Egyházkerületi tartozások . . . . .	225,387.66 P
Nyeresség . . . . .	91,000.— P
Összesen : . . . . .	1.948.986.60 P

**Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület nyomdavállalatának eredmény számlája 1930 december hó 31-én.**

*Veszteség :*

Személyzeti illetmények . . . . .	53,376.15 P
Olaj, festék, fűtés, világítás . . . . .	3,218.53 P
Kamatok . . . . .	85,897.81 P
Adók . . . . .	41,743.55 P
Vegyes költségek . . . . .	45,158.35 P
Lótartás . . . . .	3,123.43 P
Leírások . . . . .	47,687.81 P
Nyeresség . . . . .	91,000.— P
Összesen : . . . . .	371,205.63 P

*Nyeresség :*

Áruszámlán . . . . .	371,205.63 P
Összesen : . . . . .	371,205.63 P

ad. 361—931. gh.

Az egyházkerületi közgyűlés 151/3—1926. számú határozatával vett megbízatás alapján közléteszi.

Debrecen, 1931 augusztus 19-én.

**Varga Pál,**  
egyházkerületi számvevő.

**Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.**

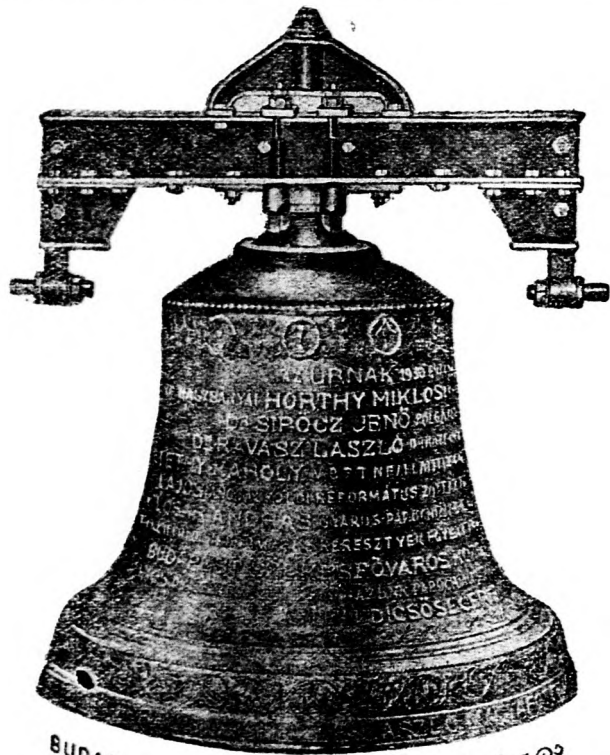
**Magyarország aranykoszorús mestere**

## Szlezák László

**harang- és ércöntőde, harangfelsze-  
relés és haranglábgyár**

**BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.**

**Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál**



**Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél**

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székes-ehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

**A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.**

### SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése  
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.  
Magyar gyártmányú zománc-edények,  
zsír-bődönők, dísznoó-lő-kések, husvago-gépek.  
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-1706

# Legszebb ajándék!!

**Dr. Révész Imre: Imádkozó magyar című imakönyve a református közönség számára.**

	Pengő
Papírkötés, vörös metszéssel . . . . .	1·20
Egészvásznon, vörös metszéssel . . . . .	2·20
Párnázott, díszvásznon, vörösmetszéssel . .	4·50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban . . . . .	8·40

Konfirmációi ajándékul legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

**Dr. Erdős Károly: Az én vallásom című**  
kis könyve, ára . . . . . —'66  
Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkezen.

**Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel 11.—**  
**Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben . . . . . 14.—**

**Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!**

**Dr. Halmi János: Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján. . . . . 1.—**  
**Nagy István: Debreceni konfirmációi Kis Káté . . . . . —'20**  
**Dr. Révész Imre: Öntudatos hit . . . —'60.**  
**Dr. Ferenczy Gyula: Kálvinista Kis Káté 1·60**

**Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás —'16**  
" " kétszínű nyomás —'12  
" " négyszínű nyomás —'20

**„MÉLIUSZ“**  
könyv-, zenemű, papír- és frószkereskedés  
Debrecen, Ferenc József út 26.